

Sygn. akt I C 211/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Przemysław Majkowski

Protokolant : sekr. Joanna Wołczyńska - Kalus

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2016 r. w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniego O. M. w imieniu, którego występuje przedstawicielka ustawowa J. M. (1)

przeciwko (...) SA Oddział w Polsce z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) SA Oddział w Polsce z siedzibą w W. na rzecz powoda O. M. (1) tytułem zadośćuczynienia kwotę 50.000,00 (pięćdziesiąt tysięcy) zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanego (...) SA Oddział w Polsce z siedzibą w W. na rzecz powoda O. M. (1) tytułem odszkodowania kwotę 25.000,00 (dwadzieścia pięć tysięcy) zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty,
3. w pozostałym zakresie powództwo oddala,
4. nie obciąża powoda O. M. (1) kosztami procesu,
5. zasądza od pozwanego (...) SA Oddział w Polsce z siedzibą w W. na rzecz powoda O. M. (1) kwotę 6.837,00 (sześć tysięcy osiemset trzydzieści siedem 00/100) zł tytułem zwrotu kosztów procesu,
6. nakazuje pobrać od pozwanego (...) SA Oddział w Polsce z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 241,70 (dwieście czterdzieści jeden 70/100) zł tytułem zwrotu części wydatków w sprawie poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 211/15

UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym do Sądu Okręgowego w Sieradzu w dniu 29 lipca 2015 r. (data wpływu) pełnomocnik małoletniego powoda O. M. (1) wniósł o zasądzenie od (...) S.A. Oddział w Polsce na rzecz powoda kwoty 70.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 29 marca 2015 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej, kwoty 90.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 29 marca 2015 r. od dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, kwoty 4.400 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 29 marca 2015 r. do dnia zapłaty tytułem skapitalizowanej renty za okres styczeń-czerwiec 2015 r., kwoty 800 zł miesięcznie tytułem renty odszkodowawczej płatnej z góry do dnia 15-go każdego miesiąca na konto bankowe matki małoletniego powoda począwszy od lipca 2015 r. z odsetkami ustawowymi w przypadku uchybienia terminu,

(pozew k. 3-5).

Pismem z dnia 12 października 2015r. pełnomocnik powoda dokonał oznaczenia strony pozwanej jako C. S. z siedzibą w P. działająca poprzez oddział zagranicznego przedsiębiorcy (...) S.A. Oddział w Polsce.

(pismo k. 44)

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego C. S. z siedzibą w P. działająca poprzez oddział zagranicznego przedsiębiorcy (...) S.A. Oddział w Polsce wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

(odpowiedź na pozew k. 30-38).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Okoliczności samego wypadku były niesporne pomiędzy stronami i zostały szczegółowo opisane i udokumentowane w sprawie sygn. akt I C 207/15 z powództwa matki małoletniego powoda J. M. (1) przeciwko pozwanemu. Okoliczności zdarzenia skrótowo przedstawiały się następująco: w dniu 15 stycznia 2015 r. w miejscowości Z., w powiecie (...), w gminie J., na drodze krajowej nr (...) miał miejsce wypadek samochodowy w przebiegu, którego zginął ojciec małoletniego powoda J. M. (2). Wypadek spowodowany został przez sprawcę ubezpieczonego od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym C. S. z siedzibą w P. działającą poprzez oddział zagranicznego przedsiębiorcy (...) S.A. Oddział w Polsce,

(dowód: kserokopia notatki urzędowej k. 13-16, kserokopia protokołu oględzin miejsca wypadku drogowego k. 17-19, szkic miejsca wypadku drogowego k. 21-23, kserokopia prawa jazdy J. M. (2) k. 24, kserokopia odpisu skróconego aktu zgonu k. 25, kserokopia odpisu skróconego aktu małżeństwa k. 26, kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia k. 27 – wszystkie w aktach I C 207/15 SO w Sieradzu).

Przed wypadkiem małżonkowie J. J. M. (2) wraz z czteroletnim synem O. zamieszkiwali we wspólnym mieszkaniu w S. przy ul. (...) o pow. 64 m2 zakupionym przez wymienionych w styczniu 2014 r. Do tego mieszkania J. J. M. (2) oraz ich syn O. wprowadzili się w marcu 2014 r. Wymienieni prowadzili wspólne gospodarstwo domowe. Od 2008 r. J. M. (2) zatrudniony był na czas nieokreślony w (...) w S. jako przedstawiciel handlowy z wynagrodzeniem miesięcznym około 4.100 zł brutto. Matka powoda J. M. (1) była zatrudniona na czas określony na stanowisku pracownika biurowego u (...) z wynagrodzeniem miesięcznym 1.566,67 zł netto. Po śmierci męża decyzją z dnia 13 lutego 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał matce powoda rentę rodzinną w kwocie 676,63 zł miesięcznie oraz przyznał również małoletniemu powodowi rentę rodzinną po ojcu w wysokości 676,63 zł miesięcznie.

(dowód:, kserokopia zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 2-30, kserokopia świadectwa pracy k. 31, kserokopia zeznania PIT-37 za rok 2014 k. 46-49, kserokopia informacji o odliczeniach od dochodu i od podatku k. 50-52, kserokopia zeznania PIT 37 za rok 2013 r. k. 53-56, kserokopia informacji o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy k. 57-58, 59-60, 61-62- wszystkie w aktach I C 207/15 SO w Sieradzu, kserokopia decyzji ZUS z dnia 13.02.2015 r. k. 16, zeznania matki małoletniego powoda - protokół rozprawy z dnia 02 listopada 2015 r. 00:02:05-00:16:49 k. 50, 50 v., zeznania matki małoletniego powoda - protokół rozprawy z dnia 4 lipca 2016 r. 00:02:27-00:04:14 k.81).

J., J. O. M. (2) do chwili wypadku stanowili kochającą się rodzinę. J. J. M. (2) przede wszystkim każdą wolną chwilę poświęcał dziecku. Troszczyli się o jego rozwój oraz prawidłowe wychowanie. Zapewniali mu poczucie bezpieczeństwa, zaspokajali potrzeby, pomagali w poznawaniu świata. Wszyscy członkowie rodziny mieli ze sobą bardzo bliskie relacje. Byli ze sobą blisko związani emocjonalnie. Wzajemnie się wspierali, spędzali razem dni wolne, święta i uroczystości rodzinne. J. J. M. (2) mieli wspólne zainteresowania i plany na przyszłość. Nagła i przedwczesna śmierć J. M. (2) była dla żony zmarłego i ich dziecka bolesnym przeżyciem. Dziecko straciło ojca, który zapewniał mu miłość, poczucie bezpieczeństwa, był wychowawcą i jednocześnie partnerem do zabawy oraz nauki. O. M. (2) bardzo

przeżył śmierć ojca, co przejawiało się w smutku, płaczliwości, drażliwości, niespokojnym śnie i dopytywaniu o tatę. Małoletni zaczął się w nocy moczyć, nie chciał chodzić do przedszkola i przebywać w mieszkaniu.

(dowód: zeznania matki małoletniego powoda - protokół rozprawy z dnia 02 listopada 2015 r. 00:02:05-00:16:49 k. 50,, protokół rozprawy z dnia zeznania matki małoletniego powoda - protokół rozprawy z dnia 4 lipca 2016 r. 00:02:27-00:04:14 k.81).

W dniu 25 lutego 2015 r. pełnomocnik powoda zgłosił pozwanemu roszczenia dochodzone niniejszym pozwem. Pismem z dnia 26 marca 2015 r. pozwany C. S. z siedzibą w P. działająca poprzez oddział zagranicznego przedsiębiorcy (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce poinformował pełnomocnika powoda, że na obecnym etapie nie może zakończyć postępowania likwidacyjnego szkody z dnia 15 stycznia 2015 r. W dniu 20 kwietnia 2015 r. pełnomocnik powódki wystąpił przeciw pozwanemu z przedsądowym wezwaniem do zapłaty wskazanych w pozwie świadczeń. W dniu 22 kwietnia 2015 r. pozwany wydał decyzję mocą, której przyznał uprawnionemu O. M. świadczenie w wysokości 70 000,00 zł., w związku ze zdarzeniem z dnia 15 stycznia 2015 r., w którym śmierć poniósł ojciec powoda J. M. (2), Na powyższe odszkodowanie składają się następujące elementy: zadośćuczynienie po śmierci osoby bliskiej w wysokości 40.000 zł i odszkodowanie po śmierci osoby bliskiej w wysokości 30.000 zł. W dniu 18 maja 2015 r. pełnomocnik powoda przesłał pozwanemu odwołanie od powyższej decyzji z dnia 22 kwietnia 2015 r., w którym domagał się wypłaty renty po zmarłym w kwocie 800 zł miesięcznie płatnej od 15 stycznia 2015 r., kwoty 30.000 zł tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej i kwoty 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Decyzją z dnia 16 czerwca 2015 r. pozwany C. S. z siedzibą w P. działająca poprzez oddział zagranicznego przedsiębiorcy (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce poinformował pełnomocnika powoda, że po dokonaniu ponownej analizy całokształtu dokumentacji znajdującej się w aktach szkody, nie znalazł podstaw do przyznania dodatkowej kwoty z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego.

(dowód: pisma pozwanego C. S. z siedzibą w P. działająca poprzez oddział zagranicznego przedsiębiorcy (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce k. 27, pisma pełnomocnika powoda k.19 – 21, 23 - 26).

W toku prowadzonego postępowania Sąd przeprowadził dowód z opinii I Opiniodawczego Zespołu (...) w S. celem ustalenia jakie były następstwa wypadku ojca w stosunku do małoletniego powoda, rokowań co do jego dalszego rozwoju, wskazania czy powód wykazuje zaburzenia i czy mają one charakter odwracalny oraz czy zachodzi konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii innych biegłych. W sporządzonej opinii biegli stwierdzili, że małoletniego powoda łączyła silna więź emocjonalna z ojcem. Śmierć ojca skutkowałą frustracją podstawowych potrzeb psychicznych dziecka i zaburzyła jego poczucie bezpieczeństwa i stabilności, była i jest nadal źródłem jego smutku i poczucia straty. Okresowo małoletni reagował pogorszeniem kondycji psychicznej – zwiększoną pobudliwością, niepokojem, nerwowością, rozdrażnieniem, moczył się w nocy, miał zaburzenia łaknienia. W opinii biegli podkreślili, że obecnie stan emocjonalny małoletniego stabilizuje się i aktualnie nie obserwuje się przejawów nieprawidłowości w rozwoju poznawczym powoda, jednak konsekwencje doświadczenia straty ojca na tak wczesnym etapie życia mogą być poważniejsze w przyszłości. Chłopiec pozbawiony obecności ojca w procesie wychowania wzrasta bez koniecznego dla jego rozwoju psychoseksualnego, kształtowania własnej tożsamości poczucia wartości wzorca męskiego, co może skutkować zaburzeniami w jego funkcjonowaniu społeczno – emocjonalnym i zwiększa prawdopodobieństwo, że zajdzie w przyszłości potrzeba korzystania przez małoletniego z pomocy specjalistycznej psychologa lub psychoterapeuty.

(dowód: opinia k. 60 - 62).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane powyżej dowody. Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, których wiarygodność nie budziła wątpliwości, ani też nie była kwestionowana przez strony postępowania. Za w pełni wiarygodną Sąd uznał opinię I (...) w S. dotyczącą powoda, jako że została ona sporządzona przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe oraz fachową wiedzę z zakresu psychologii, zgodnie ze zleceniem Sądu. Opinia ta zawiera stanowcze wnioski. Wiarygodne były również zeznania matki powoda J. M. (1), jako że były one spójne, logiczne, wzajemnie się uzupełniały i korelowały z rzeczowym materiałem dowodowym w postaci dokumentów. Zeznania

te nakreśliły charakter i natężenie cierpień wynikłych dla dziecka wskutek śmierci J. M. (2), wpływu tragicznego zdarzenia na ich sytuację majątkową, na ich stan zdrowia oraz relacje rodzinne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się częściowo zasadne.

Stosownie do treści art. 822 § 1 k.c. ubezpieczyciel zobowiązany jest do zapłaty określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający. W myśl zaś art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) umowa ubezpieczenia obowiązkowego OC obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone m.in. czynem niedozwolonym. Z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia (art. 34 ust. 1 ustawy). Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym (art. 36 ust. 1 cyt. ustawy) z uwzględnieniem art. 436 § 1 k.c.

W związku z powyższym strona pozwana, która zawarła umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z posiadaczem pojazdu uczestniczącym w ww. wypadku, ponosiła odpowiedzialność względem powoda w związku ze śmiercią osoby bliskiej, będącą następstwem wypadku, w zakresie, w jakim ta śmierć doprowadziła do powstania po jego stronie krzywdy (art. 446 § 4 k.c.). W zakresie oznaczenia strony pozwanej to pełnomocnik powódki w toku procesu dokonał prawidłowego oznaczenia tej strony i dokonał stosownego sprostowania w tym przedmiocie informując o tym pozwanego, który już po prawidłowym oznaczeniu wdał się w spor co do istoty sprawy. Według art. 446 § 4 k.c., sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. W orzecznictwie zwraca się uwagę, że wprowadzenie do przepisu klauzuli „odpowiedniej sumy” pozostawia sądowi margines uznaniowości co do wysokości zasądzanej kwoty, który dodatkowo jest wzmocniony fakultatywnym charakterem tego przyznania („sąd może”), co wskazuje na konstrukcję należnego zadośćuczynienia pieniężnego dopiero po przekroczeniu pewnego poziomu krzywdy. Natomiast o rozmiarze krzywdy, z istoty trudnej do wycenienia, decydują takie okoliczności, jak: dramatyzm doznań osoby bliskiej, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, poczucie osamotnienia oraz rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie się umiał znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolność jej zaakceptowania, a także wiek pokrzywdzonego (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, LEX nr 898254).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości, że na skutek śmierci J. M. (2) w wypadku komunikacyjnym z dnia 15 stycznia 2015 r. powód doznał znacznej krzywdy. Z przesłuchania matki powoda wynika, że J. M. (1) i jej mąż byli bardzo związani ze sobą i z dzieckiem. Zmarły opiekował się synem, bawił się z nim, spędzał z nim czas. Wymienieni mieli wspólne zainteresowania, a ich wzajemne relacje były bardzo dobre. Zmarły pomagał żonie zarówno w pracach naprawczych w domu jak i obowiązkach domowych również przy dziecku np. kąpał syna, zabierał na spacer itp. W świetle powyższego bez wątpienia nagła i niespodziewana śmierć J. M. (2) była dla małoletniego powoda tragicznym i traumatycznym wydarzeniem, spowodowała głęboki ból i cierpienie, poczucie straty oraz pustki. Wszystkie te okoliczności spowodowały niewątpliwie poważne i długotrwałe cierpienia psychiczne powoda po utracie ukochanego ojca.

Prawidłowa wykładnia art. 446 § 4 k.c. wymaga przede wszystkim podkreślenia, że roszczenie oparte na tym przepisie jest rodzajowo i normatywnie odmienne od roszczenia zmierzającego do naprawienia szkody majątkowej, opartego na treści art. 446 § 3 k.c. Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. nie jest zależne od pogorszenia sytuacji życiowej osoby bliskiej w wyniku śmierci bezpośrednio poszkodowanego, lecz ma na celu złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc członkom rodziny tej osoby w dostosowaniu się do

zmienionej sytuacji życiowej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2013 r., IV CSK 87/13, LEX nr 1383297). Zgodnie z prezentowanym w orzecznictwie stanowiskiem na rozmiar krzywdy, o której mowa w art. 446 § 4 k.c., mają wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, wiek pokrzywdzonego i jego zdolność do zaakceptowania nowej rzeczywistości oraz umiejętność odnalezienia się w niej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, niepubl.). Ustawodawca nie wskazuje zasad ustalania wysokości omawianego zadośćuczynienia, a posiłkować należy się w tym zakresie poglądami wypracowanymi w judykaturze na tle stosowania art. 445 k.c. Niewątpliwie krzywdę doznana w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczącym zasad ustalania wysokości zadośćuczynienia wskazuje się, iż każdy przypadek powinien być traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy. Należy przy tym zaznaczyć, że zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, która, jak słusznie wskazuje się w literaturze i orzecznictwie, nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie zatem rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na jego umiarkowany wymiar. Przesłanka „przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa” ma więc charakter uzupełniający i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawiać zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego rozmiar (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1266/00 i wyrok z dnia 03 czerwca 2011 r. III CSK 279/10). Rolą zadośćuczynienia jest złagodzenie doznanej niewymiernej krzywdy poprzez wypłacenie nie nadmiernej, lecz odpowiedniej sumy, w stosunku do doznanej krzywdy. Ustalenie jej wysokości powinno być więc dokonane w ramach rozsądnych granic, odpowiadających aktualnym warunkom i sytuacji majątkowej społeczeństwa przy uwzględnieniu, iż wysokość zadośćuczynienia musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość.

Biorąc pod uwagę powyższe przesłanki, przy uwzględnieniu wszystkich istotnych w sprawie okoliczności mających wpływ na rozmiar cierpienia i sytuację powoda po śmierci męża, należało uznać, iż odpowiednią kwotą zadośćuczynienia wliczając kwotę, która z tego tytułu została O. M. przez pozwanego przekazana przed wytoczeniem powództwa (40.000,00 zł), jest kwota 50 000,00 zł.

Przy ustalaniu wysokości powyższej kwoty Sąd uwzględnił stopień cierpienia powoda oraz nieodwracalność skutków powstałych wskutek śmierci jego ojca J. M. (2). Odczuwane przez powoda cierpienia psychiczne po śmierci ojca były tym bardziej dotkliwe i rozległe, że łączyły go ze zmarłym silne i pozytywne więzi. Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wzajemne relacje między zmarłym i synem nie odbiegały od relacji jakie łączą kochających się rodziców i dzieci w tym wieku, które z natury rzeczy charakteryzują się bardzo silną więzią emocjonalną. Naturalną konsekwencją zerwania tego rodzaju więzi jest ból, cierpienie i poczucie krzywdy. W rozpoznawanej sprawie krzywda jest tym bardziej dotkliwa, że śmierć nastąpiła nagle i dotknęła 34 letniego mężczyznę, który miał całe życie przed sobą. Niewątpliwie po jego śmierci syn odczuwał ból, pustkę, osamotnienie, żal, zawiedzione nadzieje, nie mógł pogodzić się z jego stratą. Zważyć należy, że skutki śmierci ojca, rozciągają się na całe życie i będą powodować potencjalnie u powoda niebezpieczeństwa w jego rozwoju na jakie wskazywali biegli w opinii. Zadośćuczynienie pieniężne choć w części zrekompensuje powodowi krzywdę za naruszenie prawa do życia w pełnej rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby. Zginął członek rodziny powoda, osoba, na której powód mógł zawsze polegać, na którą mógł liczyć przez wiele następnych lat. Więzy rodzinne łączące powoda z ojcem były bardzo bliskie i znajdowały swój wyraz w codziennych, intensywnych i wielowymiarowych kontaktach. Powód została pozbawiony poczucia bliskości, miłości, przywiązania ze strony ojca. Dlatego doznana w tym przypadku szkoda jest godna ochrony z uwagi na naruszenie dobra wysokiej rangi i w najwyższym stopniu. Dokonując oceny straty jaką poniósł powód, odczuwanego przez niego bólu i cierpienia Sąd miał jednak na uwadze, że obecnie stan emocjonalny dziecka się stabilizuje i nie obserwuje się nieprawidłowości w jego rozwoju poznawczym i emocjonalnym. Mając na uwadze że żądanie o zadośćuczynienie jest wygórowane i nie znajduje potwierdzenia w zebranym w sprawie materiale dowodowym, należało w pozostałej części powództwo w tym zakresie oddalić, o czym Sąd orzekł, jak w punkcie 3 wyroku.

Odnosząc się natomiast do kwestii sprecyzowanego w pozwie przez powoda roszczenia o zapłatę stosownego odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej, opartego na podstawie art. 446 § 3 k.c., to należy stwierdzić, że zasługuje ono również na częściowe uwzględnienie.

Pogorszenie sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 k.c., polega nie tylko na pogorszeniu obecnej sytuacji materialnej, ale obejmuje także przyszłe szkody majątkowe, często nieuchwytne lub trudne do obliczenia, niemniej prowadzące do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej osoby najbliższej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02 grudnia 2009 r., I CSK 149/09, LEX nr 607232). Art. 446 § 3 k.c. nie ogranicza jednak kryteriów, jakie bierze się przy ocenie tego, czy wspomniane pogorszenie sytuacji życiowej wystąpiło, tylko do tzw. czynników materialnych. Decydujące jest również to, że pod pojęciem znacznego pogorszenia sytuacji życiowej należy rozumieć nie tylko pogorszenie się sytuacji materialnej osoby bliskiej zmarłego poszkodowanego, ale także pogorszenie się sytuacji takiej osoby w zakresie pozaekonomicznym (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 marca 2013r., I ACa 1090/12, opubl. w LEX nr 1311971; wyrok SN z dnia 26 czerwca 2013 roku, sygn. akt III CSK 639/12, Lex nr 1378528). Pogorszenie sytuacji życiowej polega także na utracie rzeczywistej możliwości uzyskania stabilnych warunków życiowych oraz ich realnego polepszenia (patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 28 marca 2013r., I ACa 20/13, opubl. w LEX nr 1294773). Znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 k.c., obejmuje zatem zarówno niekorzystne zmiany bezpośrednio w sytuacji materialnej najbliższych członków rodziny zmarłego, jak też zmiany w sferze ich dóbr niematerialnych, które rzutują na sytuację materialną. W ramach ustalenia rozmiaru szkody uwzględnia się takie czynniki niewymierne jak np.: utratę oczekiwanego wsparcia na przyszłość (nie tylko materialnego), cierpienie związane z utratą osoby bliskiej i związane z tym osłabienie aktywności życiowej oraz motywacji do przezwyciężania trudności życia codziennego (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 4.02.2013r., I ACa 982/12, LEX nr 1289426). Określając wysokość odszkodowania przyznanego najbliższym członkom rodziny osoby zmarłej z powodu wypadku zawinionego przez inną osobę, jeżeli wskutek śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej, Sąd jest obowiązany wziąć pod uwagę różnicę między stanem, w jakim znaleźli się członkowie rodziny zmarłego po jego śmierci, a przewidywanym stanem materialnym, gdyby zmarły żył.

W niniejszej sprawie należy zatem zauważyć, iż powód po śmierci J. M. (2) był pozbawiony wszelkiej pomocy z jego strony. Wcześniej ojciec pomagał w wychowaniu syna. Ponadto śmierć ojca wiązała się dla O. M. (1) z utratą oczekiwanego wsparcia na przyszłość (nie tylko materialnego) i wpłynęła również na psychikę powoda. W konsekwencji porównując sytuację życiową powoda sprzed, jak i po feralnym zdarzeniu (i to nie tylko w aspekcie czystko ekonomicznym) nie sposób stwierdzić, że w jego przypadku nie doszło do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej, dlatego zasadnym jest przyznanie stosownego odszkodowania, które Sąd (przy uwzględnieniu wcześniej wypłaconej z tego tytułu kwoty 30.000,00) ustalił na kwotę 25 000,00 zł. Trzeba na koniec dodać, że również pozwana nie miała żadnych wątpliwości, że powódce należy się odszkodowanie za znaczne pogorszenie jej sytuacji życiowej, gdyż dobrowolnie przyznała z tego tytułu kwotę 30.000,00 zł.

Sąd oddalił powództwo o odszkodowanie za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej w pozostałej części, o czym orzekł, jak w pkt 3 wyroku, gdyż żądana kwota jest nadmierna i nieuzasadniona. Jej zasądzenie doprowadziłoby do nieuzasadnionego wzbogacenia powoda. Oddalając powództwo o odszkodowanie Sąd wziął również pod uwagę to, że powód nie wykazała, by niekorzystne zmiany w sferze jego dóbr niematerialnych wpłynęły na jej sytuację majątkową i wywołały szkodę o charakterze materialnym, która podlegałaby rekompensacie w kwocie wyższej niż zasądzona.

Odnosząc się do kolejnego roszczenia powoda przypomnieć należy, że zgodnie z art. 446 § 2 k.c. osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego. Takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego. Bez wątplenia powód jest osobą, którą niewątpliwie można uznać za najbliższego członka rodziny zmarłego. Na wstępie trzeba zaznaczyć, że obowiązek wypłaty renty wyrównawczej ma charakter kompensacyjny w tym sensie, że ma na celu wyrównanie mu utraty równego udziału w zarobkach zmarłego, przy czym

granicą wysokości tej kompensaty są potrzeby uprawnionego. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że powód nie udowodnił, aby J. M. (2), gdyby żył, zdolny był do uzyskania dochodów w wysokości, która uzasadniałaby zasądzenie na jego rzecz renty w kwocie 800 złotych. Do wniosku takiego prowadzi analiza stanu majątkowego małżonków poprzedzających datę śmierci J. M. (2). Zmarły uzyskiwał miesięcznie około 3.500 zł netto wynagrodzenia, matka powoda zarabiała natomiast miesięcznie około 1.600-1.700 zł. Powyższe wskazuje, że łączny dochód rodziny oscylował wokół sumy 5.100-5.200 zł miesięcznie czyli około 1.700 zł na członka rodziny. W tym miejscu podkreślić należy, że po śmierci J. M. (2) Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 13 lutego 2015 r. przyznał powodowi rentę rodzinną w kwocie 676,63 zł miesięcznie oraz przyznał również matce powódki oraz zmarłego rentę rodzinną w wysokości 676,63 zł miesięcznie. Konsekwencją przyznania powodowi wskazanych świadczeń jest ustalenie, że w chwili obecnej miesięczny dochód rodziny składającej się z powoda i jego matki wynosi około 3.400 zł miesięcznie czyli w dalszym ciągu około 1.700 zł na członka rodziny. Powyższe zestawienie wskazuje, że po śmierci J. M. (2) sytuacja majątkowa rodziny składającej się z powoda i jego matki praktycznie nie zmieniła się albowiem dochód miesięczny na jednego jej członka nadal oscyluje w okolicach kwoty 1.700 zł. Wprawdzie skutek śmierci J. M., który był osobą potrafiącą samodzielnie wykonać wszelkie prace remontowe oraz naprawcze w domu i w posiadanym pojeździe samochodowym, matka powoda zmuszona jest wynajmować fachowców do wykonania szeregu czynności i ponosi związane z tym koszty, jednak wydatki te zostały przez uwzględnione przez Sąd w zasądzonym na rzecz matki na podstawie art. 446 § 3 k.c. odszkodowaniu za pogorszenie sytuacji życiowej sprawie I C 207/15.

Orzeczenie w zakresie odsetek znajduje uzasadnienie w treści przepisów art. 817 § 1 k.c. i art. 481 § 1 k.c. Sąd stoi na stanowisku, że zadośćuczynienie i odszkodowanie należy traktować jak wierzytelności bezterminowe, a więc świadczenia te powinny być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania (art. 455 k.c.). Pogląd ten należy uznać za ugruntowany w orzecznictwie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011r., I CSK 243/10, LEX nr 848109, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2011r., V CSK 38/11, LEX nr 1129170). W przypadku, gdy żądanie w zakresie zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę było uzasadnione i udokumentowane już na etapie postępowania likwidacyjnego, odsetki przewidziane w art. 481 k.c. powinny być zasądzone od dnia, w którym zgodnie z przepisami prawa ubezpieczyciel zakończył lub powinien był zakończyć postępowanie likwidacyjne i wypłacić należne świadczenie. Pozwany decyzją z dnia 22 kwietnia 2015 roku zakończył postępowanie likwidacyjne i od następnego dnia pozostaje w opóźnieniu w zapłacie powódce żądanych kwoty.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Na tej podstawie oraz mając na uwadze fakt, że powód wygrał proces w 43 % Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A. O. w Polsce z siedzibą w W. na rzecz powoda O. M. (1) kwotę 6.837,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (8.700,00 zł tytułem opłaty x 43 %= 3.741,00 zł + 7.200 zł kosztów zastępstwa procesowego x 43 %= 3.096 zł, 3.741 zł + 3.096 zł= 6.837 zł) oraz nakazał pobrać od pozwanego kwotę 247.70 zł tytułem zwrotu części wydatków poniesionych w sprawie tymczasowo przez Skarb Państwa (562 zł x 43 %). Z uwagi na niepełnoletniość i brak dochodów powoda oraz trudną sytuację materialną oraz życiową matki powoda Sąd przyjął, że zachodzą podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c. i nie obciążył powoda kosztami procesu.